

M. Zielińska

Historia Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego i związek tej organizacji ze Stowarzyszeniem Miłośników Ziemi Gorlickiej.

Tereny Beskidu Niskiego i Pogórza Ciężkowickiego ze względu na swoje walory krajoznawcze i zdrowotne już od XVIII wieku przyciągały wielu Polaków z różnych zaborów do przyjeżdżania tutaj w celach zarówno leczniczych jak i badania oraz poznawania tych terenów. Żyjący w Gorlicach w latach 1835 a następnie w 1840-46 Wincenty Pol był prekursorem krajoznawstwa i znakomitym piewą walorów krajoznawczych Beskidu Niskiego. Na przełomie XIX i XX wieku w Gorlicach, notujemy pierwsze wycieczki krajoznawcze i szkoleniowe drużyn sokolich i harcerskich.

Od 1921 r. Jan Dziopek będąc nauczycielem wychowania fizycznego w gimnazjum gorlickim, organizuje dla młodzieży liczne wycieczki piesze i narciarskie. Coraz częściej podobnym wędrówkom oddają się dorośli Gorliczanie, przeważnie lekarze, adwokaci, urzędnicy i przemysłowcy. Dość szeroki rozwój turystyki stwarza możliwość zorganizowania go w formie organizacji turystycznej. Dzięki pomocy Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystycznego w Krakowie a z inicjatywy Witolda Tokarskie-

go i Stanisława Zabierowskiego powstaje w 1932 r. Samodzielny Oddział P.T.T. Gorlice.

Skład pierwszego Zarządu przedstawia się następująco:

Prezes – prof. Jan Dziopek
V-ce Prezes – inż. Franciszek Rziha
Sekretarz – Adam Wójcik
Skarbnik – Jan Kosiba
Członkowie – Tadeusz Abratowski
Jakub Mikołajczyk
Aleksander Świrad
Stanisław Zabierowski

Komisja Rewizyjna – dr Aleksander Michalski
prof. Stanisław Gabryel
dr Władysław Piątkowski

Znamiennym jest fakt, że Zarząd w takim składzie pracował aż do 1939 r., tj. do wybuchu II wojny światowej.

Do osiągnięć tego okresu pracy Zarządu zaliczyć należy:

- wykup ziemi pod przyszły rezerwat przyrody w Kornutach
- wytyczenie szlaków turystycznych w Beskidzie Niskim
- organizowanie imprez turystycznych krajowych i zagranicznych
- prowadzenie badań etnograficznych /prof. Reinfuss/
- inwentaryzacja zabytków
- organizacja wystaw, wydawnictw i dorobku Oddziału
- publikacje popularno-naukowe regionu /A. Wójcik, W. Fusek/
- powstanie stacji turystycznych w Wysowej, Ługu, Bartnym
- systematyczny rozwój członkostwa P.T.T.

Po II wojnie światowej reaktywowano działalność Oddziału P.T.T. dopiero 14.III.1948 r. wybrano wtedy nowy Zarząd który nie wiele różnił się od składu z 1932 r. Wszyscy członkowie oddziału P.T.T. byli w pełni zaangażowani w różnorodne kierunki działania, przy ścisłej współpracy z urzędami i organizacjami z terenu Gorlic i powiatu. Krajoznawstwo przeważało także w działalności P.T.T. Zniszczenie akt nie pozwala na podanie dokładnej daty powstania w Gorlicach Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Pewnym jest jednak, że Zarząd P.T.T. był również Zarządem PTK. Tak było bowiem i w 1950 r., kiedy reaktywowano PTK. Zastugą działalności PTK były liczne prace krajoznawcze. Szczególnie trzeba podkreślić duży wkład pracy Adama Wójcika, Witolda Fuska, Konstantego Laskowskiego i Józefa Baruta. Oddział PTK otrzymuje w 1950 r. cały majątek ruchomy po zlikwidowanym Towarzystwie Opieki nad Zabytkami powiatu gorlickiego i upiększania miasta Gorlic, które działało jeszcze pod koniec XIX wieku.

Kwartalnik Gorlicki

Z inicjatywy tego Towarzystwa Wojciech Biechoński w 1900 r. zakłada Park Miejski, będący jednym z pierwszych tego rodzaju obiektów w Galicji a zarazem chlubą i dumą miasta Gorlic.

Towarzystwo opieki nad Zabytkami odżyło dopiero w 1966 r. pod nową nazwą „Towarzystwo Miłośników Ziemi Gorlickiej” z którym bardzo mocno związało się wielu działaczy powstałego w 1951 r. P.T.T.K.

Walny Zjazd zjednoczeniowy obydwu Oddziałów /PTT i PTK/ który odbył się 24.IV.1951 r. zakończył chlubne dzieje owocnej działalności obydwu organizacji.

Nowy Zarząd Oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego przejął równocześnie wszelki majątek obydwu dotąd działających organizacji.

